

Wytyczne dotyczące udzielania zamówień publicznych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020

Gdańsk,

czerwiec 2015 r.

Spis treści

1.	Wstęp		3
2.	Wykaz skrótów oraz słownik		4
3.	Przepisy prawne		6
4.	Zasady dla beneficjentów w zakresie ponoszenia wydatków zgodnie z zasadą uczciwej konkurencji		8
	4.1	Ogólne warunki realizacji zamówień publicznych	10
	4.1.1	Szacowanie wartości zamówienia	10
	4.1.2	Opis przedmiotu zamówienia	13
	4.1.3	Ustalenie terminów	15
	4.1.4	Warunki udziału w postępowaniu	15
	4.1.5	Kryteria oceny ofert	17
	4.1.6	Wybór trybu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego	17
	4.1.7	Nieuzasadnione ograniczenia konkurencji w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego	19
	4.1.8	Odpowiedzialność za nienależyte wykonanie zamówienia publicznego	19
	4.1.9	Zmiany w umowach z wykonawcami	20
	4.2	Szczegółne warunki realizacji zamówień publicznych udzielanych zgodnie z ustawą PZP	22
	4.3	Szczegółne warunki realizacji zamówień publicznych udzielanych zgodnie z zasadą konkurencyjności	25
5	Archiwizacja dokumentacji		30
6	Załączniki		30
	1	<p>Tabela 1 – Wskaźnik procentowy W%, stosowany dla obliczenia wysokości korekty finansowej dla zamówień publicznych, które są w całości objęte dyrektywą 2004/18/WE lub 2004/17/WE.</p> <p>Tabela 2 – Wskaźnik procentowy W%, stosowany dla obliczenia wysokości korekty finansowej dla zamówień publicznych, które nie są objęte dyrektywą 2004/18/WE lub 2004/17/WE, lub są objęte nimi jedynie częściowo.</p>	
	2	Tabela 3 – Wskaźnik procentowy W%, stosowany dla obliczenia wysokości korekty finansowej dla wydatków ponoszonych zgodnie z zasadą konkurencyjności	

1. WSTĘP

Wydatki z funduszy pochodzących z Unii Europejskiej muszą być dokonywane zgodnie z obowiązującym prawem polskim i prawem wspólnotowym. Na szczególną uwagę w tym zakresie zasługuje obowiązek przestrzegania przepisów obowiązujących w obszarze zamówień publicznych.

Zgodnie z „Wytocznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020” beneficjenci tego programu zobowiązani są do zawierania umów, z tytułu których będą ponosić wydatki kwalifikowane dla zadań objętych projektem, z uwzględnieniem procedur przewidzianych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (PZP)¹, gdy wymóg jej stosowania wynika z tej ustawy. Wytoczne ustanawiają również zasady zawierania umów, do których nie stosuje się ustawy PZP. Zatem każdy wydatek, aby móc zostać uznany za kwalifikowany, musi spełniać reguły wyznaczone w wytocznym. Wydatki poniesione na podstawie umowy, która została zawarta z naruszeniem zasad udzielania zamówień publicznych mogą zostać uznane za niekwalifikowane w całości lub części, w zależności od wagi naruszenia.

Przestrzeganie zasad zawierania umów jest obszarem szczególnego zainteresowania służb kontrolnych i audytowych, działających na szczeblu krajowym, a także UE. Zatem każde zamówienie może zostać potencjalnie objęte kontrolą.

Realny sukces w korzystaniu z dobrodziejstw związanych z możliwością finansowania zamówienia ze środków UE zależy w dużej mierze od tego, czy beneficjent wybierze wykonawców zamówień realizowanych w ramach projektu zgodnie z regulacjami obowiązującymi w dziedzinie zamówień publicznych.

---

¹ T.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.

2. WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW ORAZ SŁOWNIK

DEFS	Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego
DPR	Departament Programów Regionalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
IA	Instytucja Audytowa
IP	Instytucja Pośrednicząca
IZ RPO WP	Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020
Jst	Jednostki samorządu terytorialnego
KE	Komisja Europejska
MIR	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
Ustawa PZP	Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych
RPO WP 2014-2020	Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020
UE	Unia Europejska
UFP	Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o <i>finansach publicznych</i> (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.)
UMWP	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego w Gdańsku
UP	Umowa Partnerstwa
WE	Wspólnota Europejska
ZWP	Zarząd Województwa Pomorskiego
BZP	Biuletyn Zamówień Publicznych
ETS	Europejski Trybunał Sprawiedliwości
KIO	Krajowa Izba Odwoławcza
SIWZ	Specyfikacja istotnych warunków zamówienia
TFUE	Trakt o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
TSUE	Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
TWE	Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską
UE	Unia Europejska
UZP	Urząd Zamówień Publicznych
KPC	Kodeks Postępowania Cywilnego
Taryfikator	dokument „Wymierzanie korekt finansowych za naruszenia prawa zamówień publicznych związane z realizacją projektów współfinansowanych ze środków funduszy UE”
Projekt	projekt w rozumieniu art. 2 pkt 18 ustawy wdrożeniowej
Zamówienie publiczne	umowa odpłatna, zawarta pomiędzy zamawiającym a wykonawcą, której przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane przewidziane w projekcie realizowanym w ramach RPO WP 2014-2020
Wydatek kwalifikowalny	wydatek lub koszt poniesiony w związku z realizacją projektu w ramach RPO WP 2014-2020, który kwalifikuje się do refundacji, rozliczenia (w przypadku systemu zaliczkowego) zgodnie z umową o dofinansowanie projektu i poświadczenia, że środków przeznaczonych na realizację Programu w trybie określonym w Zasadach wdrażania RPO WP 2014-2020
Wydatek niekwalifikowalny	każdy wydatek lub koszt poniesiony, który nie jest wydatkiem kwalifikowalnym
Wykonawca	osoba fizyczna, osoba prawna albo jednostka organizacyjna

	nieposiadająca osobowości prawnej, która oferuje określone produkty lub usługi na rynku lub zawarła umowę w sprawie realizacji zamówienia publicznego będącego efektem działań podjętych przez zamawiającego w projekcie realizowanym w ramach PO
--	---

PRZEPISY PRAWNE

3.1 Prawo krajowe:

Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.)

Akty Wykonawcze:

Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów

Rozporządzenia Rady Ministrów

Rozporządzenia Ministra Infrastruktury

Zarządzenia Prezesa Rady Ministrów

Inne przepisy:

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 121, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 101, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 267, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1409, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2014 r., poz. 915).

Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 782, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1228, z późn. zm.).

3.2 Prawo Unii Europejskiej

Dyrektywa Klasyczna (2004/18/We)

Dyrektywa Sektorowa (2004/17/We)

Dyrektywy Odwoławcze (2007/66/We, 89/665/Ewg, 92/13/Ewg)

Dyrektywa Obronna (2009/81/We)

Nowe Dyrektywy w sprawie Zamówień Publicznych (termin implementacji upływa 18 kwietnia 2016 roku)

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji

3. ZASADY DLA BENEFICJENTÓW W ZAKRESIE PONOSZENIA WYDATKÓW ZGODNIE Z ZASADĄ UCZCIWEJ KONKURENCJI

1. Zgodnie z „Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020” beneficjenci tego programu zobowiązani są do zawierania umów, z tytułu których będą ponosić wydatki kwalifikowane objęte projektem z uwzględnieniem:

a) **procedur przewidzianych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych**, w przypadku beneficjenta będącego podmiotem zobowiązanym zgodnie z art. 3 ustawy PZP do jej stosowania,

b) **zasady konkurencyjności** w przypadku:

- beneficjenta niebędącego podmiotem zobowiązanym zgodnie z art. 3 ustawy PZP do jej stosowania dla zamówień przekraczających wartość 20 tys. zł netto, tj. bez podatku od towarów i usług (VAT),
- beneficjenta, o którym mowa w lit a), dla zamówień o wartości równej lub niższej od kwoty określonej w art. 4 pkt 8 ustawy PZP, a jednocześnie przekraczającej 20 tys. zł netto, z zastrzeżeniem art. 4 ustawy PZP, lub – w przypadku zamówień sektorowych – o wartości równej lub niższej od kwoty określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy PZP, a jednocześnie przekraczającej 20 tys. zł netto, tj. bez podatku od towarów i usług (VAT), z zastrzeżeniem pkt 2 – 3 (poniżej), sekcji 4.2 pkt 1 oraz sekcji 4.4 pkt 1.

2. W przypadku, gdy beneficjent jest organem administracji publicznej, może on powierzać realizację zadań publicznych, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na podstawie i zgodnie z tą ustawą.

3. W przypadku, gdy na podstawie obowiązujących przepisów prawa innych niż ustawa PZP wyłącza się stosowanie ustawy PZP, beneficjent, o którym mowa w art. 3 ustawy PZP, przeprowadza zamówienie publiczne z zastosowaniem tych przepisów

Ponadto IZ RPO WP 2014-2020 zobowiązuje do stosowania trybów i procedur opisanych w ustawie o zamówieniach publicznych przy ponoszeniu wydatków kwalifikowalnych w ramach realizowanych projektów z udziałem EFRR/EFS również podmioty, których założycielami/jednostkami powołującymi są podmioty zaliczane do jednostek sektora finansów publicznych. Dotyczy to również sytuacji, gdy podmiot ponoszący wydatki (beneficjent, partner) został powołany przez kilka jednostek/organizacji prywatnych lub społecznych oraz choćby jedną jednostkę sektora finansów publicznych.

Wydatki poniesione na podstawie umowy, która została zawarta z naruszeniem zasad udzielania zamówień publicznych mogą zostać uznane za niekwalifikowane w całości lub w części, w zależności od wagi naruszenia.

Pomimo braku obowiązku stosowania ustawy Prawo Zamówień Publicznych przez część beneficjentów (zwolnienia podmiotowe) i/lub ze względu na wartość zamówienia (zwolnienia przedmiotowe) dla projektów w ramach RPO WP 2014-2020, podczas przeprowadzania tych zamówień, beneficjenci muszą jednak bezwzględnie brać pod uwagę obowiązujące na wspólnotowym rynku europejskim zasady m.in. konkurencyjności, wynikające wprost z przepisów Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) oraz Orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, do których stosowania Rzeczpospolita zobowiązała się w Traktacie Akcesyjnym. Zasady te obejmują: swobodny przepływ towarów, prawo przedsiębiorczości, swobodę świadczenia usług, niedyskryminację i równe traktowanie, przejrzystość, proporcjonalność i wzajemne uznawanie.

Powyższe zasady zostały omówione m.in. w Komunikacie Komisji Europejskiej dotyczącym prawa wspólnotowego obowiązującego w dziedzinie udzielania zamówień publicznych (uzp.gov.pl **Sygn. 2006/C 179/02**), które nie są lub są jedynie częściowo objęte dyrektywami w sprawie zamówień publicznych.

Komisja Europejska stwierdza, że „zasady równego traktowania i niedyskryminacji (...) pociągają za sobą obowiązek przejrzystości (...), który polega na zagwarantowaniu wszystkim potencjalnym oferentom odpowiedniego poziomu upublicznienia informacji (...), (...) chociaż niektóre zamówienia są wyłączone z zakresu dyrektyw wspólnotowych w sprawie zamówień publicznych, instytucje zamawiające, które zawierają takie umowy są niemniej zobowiązane do przestrzegania podstawowych postanowień zawartych w TWE”.

W przypadku stwierdzenia przez IZ RPO WP naruszenia obowiązujących na wspólnotowym rynku europejskim zasad (m.in. konkurencyjności), wynikających wprost z przepisów Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) oraz Orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, do których przestrzegania Rzeczpospolita Polska zobowiązała się w Traktacie Akcesyjnym, stosuje się korekty finansowe obniżające dofinansowanie, zgodnie z Taryfikatorem opracowanym przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju.

W związku z powyższym ww. korekty finansowe mają zastosowanie przy ocenie zamówień publicznych wszystkich beneficjentów RPO WP 2014-2020.

Taryfikator jest dostępny na stronie www.rpo.pomorskie.eu.

4.1 Ogólne warunki realizacji zamówień publicznych²

IZ RPO WP rekomenduje beneficjentom Programu przestrzeganie zaleceń Komisji Europejskiej w zakresie stosowania zielonych zamówień publicznych, zawartych w publikacji *„Zielone zamówienia publiczne – zbiór dobrych praktyk”*. W przedmiotowym dokumencie, mając na uwadze potrzebę promowania i wspierania działań przyczyniających się do zrównoważonej konsumpcji i produkcji, Komisja Europejska zwraca uwagę na konieczność poszukiwania przez zamawiających towarów i usług o zmniejszonym negatywnym oddziaływaniu na środowisko w czasie ich cyklu życia. Niniejsza broszura zawiera praktyczne informacje, wskazówki oraz przykłady potwierdzające osiągnięcia europejskich władz w tej dziedzinie.

<http://www.uzp.gov.pl/> „Zielone zamówienia publiczne. Zbiór dobrych praktyk”

4.1.1 Szacowanie wartości zamówienia

Wartość zamówienia publicznego należy ustalić z należytą starannością z uwzględnieniem ewentualnych zamówień uzupełniających, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 i 7 oraz 134 ust. 6 pkt 3 i 4 ustawy PZP.

Zgodnie ze stanowiskiem Urzędu Zamówień Publicznych przy szacowaniu wartości zamówień udzielanych w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE, konieczne jest wyodrębnienie tych zamówień, których zakres może być oszacowany z góry na cały okres realizacji projektu, i które mogą być udzielone jednorazowo w ramach jednego postępowania. W odniesieniu do tych zamówień ich szacunkowa wartość winna być ustalona z uwzględnieniem wszystkich dostaw, usług lub robót budowlanych przewidywanych do wykonania w całym okresie realizacji projektu. Jeżeli ze względów organizacyjnych zamówienia te będą udzielane w częściach w ramach odrębnych postępowań do ustalenia wartości poszczególnych części stosować się będzie art. 32 ust. 4 ustawy PZP. Nie jest zatem możliwe podzielenie takiego zamówienia na części i oszacowanie ich wartości odrębnie dla każdej z części.

Podstawą do wyodrębnia tych zamówień, tj. podstawą do uznania, iż mamy do czynienia z samodzielnymi zamówieniami jest przyjęty okres realizacji projektu, który nakazuje traktować usługi, dostawy lub roboty budowlane, które mają być wykonane w ramach projektu, jako jedno zamówienie. Przy czym warunkiem takiej kwalifikacji jest możliwość oszacowania usług, dostaw lub robót budowlanych, które mają być wykonane i sfinansowane w ramach projektu, dla całego okresu

---

² Dotyczy wszystkich beneficjentów, zarówno tych zobowiązanych do stosowania ustawy PZP jak i tych zobowiązanych do stosowania zasady konkurencyjności.

jego realizacji. W takim przypadku nie może znaleźć zastosowania zasada sporządzania rocznych planów zamówień publicznych i rocznego szacowania ich wartości.

Po pierwsze zasada sporządzania rocznych planów zamówień publicznych i rocznego szacowania ich wartości - z wyjątkiem świadczeń powtarzających się okresowo (art. 34 ust. 1 ustawy PZP) - nie została wyrażona wprost w ustawie PZP, lecz wynika z zasad gospodarki finansowej jednostek sektora finansów publicznych przyjętych na gruncie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2013 poz. 885, z późn. zm.).

Po drugie, z uwagi na wyodrębnienie źródła finansowania, już na tym etapie jest możliwe oszacowanie zakresu zamówienia w okresie realizacji projektu, co ma decydujące znaczenie dla ustalenia, iż mamy do czynienia z jednym (samodzielnym) zamówieniem publicznym. Z tych względów podział takiego zamówienia na części i ustalenie ich wartości w perspektywie rocznej stanowiąc będzie naruszenie art. 32 ust. 2 i 4 ustawy PZP.

Sam fakt realizacji projektu w okresie 2014-2020 r. ze wskazaniem źródła jego finansowania nie powoduje, że zamówienia udzielane w ramach tego projektu mogą być od początku oszacowane dla całego okresu jego realizacji. Z charakteru przedmiotu zamówienia może bowiem wynikać, iż na etapie rozpoczęcia projektu nie będzie możliwe oszacowanie usług, dostaw lub robót budowlanych, niezbędnych do realizacji projektu, w całym okresie. Sam fakt realizacji projektu w ustalonym okresie nie pozwala na wyodrębnienie samodzielnego zamówienia obejmującego cały okres realizacji projektu, tj. nie stanowi kryterium uznania, iż mamy do czynienia z jednym zamówieniem. W konsekwencji w ramach tego samego projektu możemy mieć do czynienia z kilkoma samodzielnymi zamówieniami dotyczącymi tego samego przedmiotu. W takim przypadku nie mamy do czynienia z niedopuszczalnym podziałem zamówienia na części (art. 32 ust. 2 ustawy PZP), lecz z kilkoma odrębnymi i następującymi po sobie zamówieniami publicznymi, których wartość będzie szacowana odrębnie. Podział zamówienia i odrębne szacowanie wartości dla każdej z części może być uzasadnione przyczynami obiektywnymi – niemożnością oszacowania wszystkich potrzebnych usług, dostaw lub robót budowlanych.

Reasumując w przypadku zamówień, których zakres i wartość są możliwe do ustalenia na cały okres realizacji projektu, a przy tym mogą być udzielone w ramach jednego postępowania, oszacowania ich wartości dokonuje się z uwzględnieniem całego okresu realizacji projektu. W pozostałych przypadkach usługi lub dostawy udzielane w ramach projektu mogą być szacowane dla poszczególnych lat budżetowych.

Przystępując do szacowania wartości zamówień udzielanych w ramach projektów partnerskich, partner wiodący powinien ustalić z należytą starannością planowaną liczbę usług, dostaw, czy też robót budowlanych **tego samego rodzaju** (tj. wyodrębnić zamówienia tego samego rodzaju) oraz oszacować łączną wartość tak wyodrębnionych zamówień w odniesieniu dla całego okresu realizacji projektu. Następnie każdy z partnerów może samodzielnie udzielić zamówienia na swój zakres w ramach projektu **w procedurze właściwej dla łącznej wartości zamówień tego samego rodzaju**.

W przypadku partnerstwa podmiotów zobligowanych do stosowania ustawy PZP oraz podmiotów niezobowiązanych do stosowania ustawy PZP należy przyjąć zasadę, iż partner zobowiązany do stosowania ustawy przeprowadza postępowanie w procedurze właściwej dla łącznej wartości zamówienia. Natomiast kwestie dotyczące rozliczenia pomiędzy partnerami a wykonawcą/-mi zamówienia zgodnie z podziałem zadań i zaangażowaniem finansowym winny być uregulowane np. w dokumentacji przetargowej.

Art. 32 ust. 2 ustawy PZP – stanowi, iż „zamawiający nie może w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy dzielić zamówienia na części lub zaniżać jego wartości”.

Art. 9 ust. 3 Dyrektywy nr 2004/18/WE³ - stanowi, iż „żaden projekt budowlany, ani żadne planowane nabycie pewnej ilości dostaw lub usług nie mogą być dzielone z zamiarem uniknięcia stosowania niniejszej dyrektywy”.

Z powołanych powyżej dwóch przepisów wyraźnie wynika, iż zakazane jest dzielenie zamówienia wtedy, gdy efektem tego dzielenia ma być uniknięcie stosowania bardziej restrykcyjnych procedur.

Przykład

Zamówienie na roboty budowlane, szacunkowa wartość zamówienia wynosi 7.000.000 EURO (zamówienie kwalifikuje się do procedury unijnej). Zamawiający może je podzielić na 3 mniejsze zamówienia. Aby nie spotkać się z zarzutem naruszenia art. 32 ust. 2 ustawy PZP, zamawiający powinien każde z tych zamówień udzielić w procedurze unijnej, tj. właściwej dla sumy wartości wszystkich 3 części*.

Przeprowadzając postępowanie w procedurze unijnej Zamawiający podzielił zamówienie – ale nie w celu obejścia procedur.

---

³ Dyrektywa nr 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 134/114)(zwana dalej Dyrektywą klasyczną)

* Uwaga! Po oszacowaniu wartości zamówienia zgodnie z art. 32 ust 4 zamawiający może skorzystać także z dyspozycji art. 6a ustawy PZP.

Orzecznictwo ETS:

W przedmiocie zakazanego podziału zamówienia na części wypowiedział się ETS (*Wyrok z dnia 5 października 1998 r. w sprawie Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Republice Francuskiej C-16/98*) Zamówienie nie może być dzielone z zamiarem uniknięcia stosowania dyrektywy, jeżeli obiekt budowlany podzielony został na kilka części, z których każda stanowiła przedmiot odrębnego zamówienia, wartość każdej z tych części powinna być dodana w celu obliczenia wartości zamówienia.

Zdaniem ETS zasadnicze znaczenia dla ustalenia, czy mamy do czynienia z zamówieniem na jeden obiekt budowlany ma to, czy wynik całości robót budowlanych lub inżynierskich może spełniać funkcję gospodarczą lub techniczną. Tym samym ocena, czy w konkretnym przypadku należy przyjąć, że mamy do czynienia z jednym obiektem budowlanym (jednym zamówieniem) powinna być dokonana w świetle gospodarczych i technicznych funkcji, które obiekt będzie spełniał. Podobne funkcje gospodarcze i techniczne obiektu powodują, iż przy szacowaniu wartości zamówienia należy brać pod uwagę całość robót budowlanych, nawet, jeżeli zamówienia są udzielane w ramach kilku postępowań. Ponadto, ETS wskazał, iż istnienie jednego podmiotu zamawiającego i możliwości wykonania przez wykonawcę całości robót może stanowić dowód potwierdzający istnienie jednego obiektu budowlanego w rozumieniu dyrektywy, a więc jednego zamówienia, które może być udzielone w częściach, ale dla którego ustala się łącznie wartość zamówienia.

Stosowanie się do wyżej wymienionych zasad jest jedną z przesłanek uznawania wydatków ponoszonych na realizację projektów za kwalifikowalne.

4.1.2 Opis przedmiotu zamówienia

Art. 29 ustawy PZP nakłada na zamawiającego obowiązek opisanie przedmiotu zamówienia w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń. Co do zasady ustawa PZP zakazuje opisywania przedmiotu zamówienia poprzez wskazanie znaków towarowych, patentów lub pochodzenia. Regulacja ta ma na celu realizację naczelnych zasad dotyczących udzielania zamówień publicznych – uczciwej konkurencji i równego dostępu do zamówienia, które zostały wyrażone w art. 7 ust. 1 ustawy PZP, art. 2 Dyrektywy 2014/24/UE oraz 2014/25/UE.

Do opisu przedmiotu zamówienia publicznego należy stosować nazwy i kody określone we Wspólnym Słowniku Zamówień⁴, o którym mowa w rozporządzeniu (WE) nr 2195/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 listopada 2002 r. w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) (Dz.

⁴ Wspólny Słownik Zamówień przykładowo znaleźć można pod adresem: http://www.uzp.gov.pl/cmsws/page/?D:923;wspolny_slownik_zamowien.html.

Urz. WE L 340 z 16.12.2002, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 6, t. 5, str. 3).

Przedmiot zamówienia należy opisać w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, z uwzględnieniem wszystkich wymagań i okoliczności mogących mieć wpływ na przygotowanie przez wykonawców oferty. Oznacza to w szczególności konieczność wskazania w opisie wszystkich elementów, które mają wpływ na skalkulowanie przez wykonawców ceny oferty. **Należy pamiętać, iż zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi do stwierdzenia nieprawidłowości w opisie przedmiotu zamówienia wystarczy jedynie zaistnienie możliwości utrudnienia uczciwej konkurencji.**

Biorąc pod uwagę zapis art. 29 ust. 2 ustawy PZP, zgodnie z którym przedmiotu zamówienia nie można opisywać w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję, wystarczy do stwierdzenia faktu nieprawidłowości w opisie przedmiotu zamówienia, a tym samym sprzeczności z prawem, jedynie zaistnienie możliwości utrudniania uczciwej konkurencji poprzez zastosowanie określonych zapisów w specyfikacji, niekoniecznie zaś realnego uniemożliwienia takiej konkurencji.

Do wyjątków dopuszczających odmienny od uregulowanego w art. 29 ust. 1 ustawy PZP opis przedmiotu zamówienia poprzez wskazanie znaków towarowych, patentów lub pochodzenia należy art. 29 ust. 3 PZP. Jednakże, ze względu na to, iż przepis ten ma charakter wyjątkowy, może być on stosowany tylko w wyjątkowych sytuacjach i interpretowany ściśle: gdy jest to uzasadnione specyfiką przedmiotu zamówienia lub gdy zamawiający nie może opisać przedmiotu zamówienia za pomocą dostatecznie dokładnych określeń a opisowi towarzyszą wyrazy "lub równoważne" albo podobne, co nadaje wymienionym konkretnym produktom charakter przykładowy.

Zamawiający narusza ustawę PZP jeżeli, mimo, że istnieją sposoby opisania przedmiotu zamówienia w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, opisuje go poprzez wskazanie na znak towarowy lub wskazanie innych parametrów przesądzających o wyborze konkretnej marki.

W przypadku zamówienia na roboty budowlane niezbędna jest szczegółowa weryfikacja dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót, pod kątem zamieszczania w niej treści naruszających ustawę PZP, w szczególności znaków towarowych. **Powierzając wykonawcy taką dokumentację należy zamieścić w umowie, iż specyfikacja techniczna, dokumentacja projektowa nie może wskazywać na konkretne produkty, patenty, pochodzenie materiałów.**

Zamawiający nie może obligować wykonawcy, aby dokonał wizji lokalnej obiektu czy też zapoznał się z dokumentacją w siedzibie beneficjanta.

Obowiązujące przepisy nie dają zamawiającemu możliwości obarczania wykonawców koniecznością udziału w wizji lokalnej. Sytuacja taka może ograniczyć krąg potencjalnych wykonawców, gdyż konieczność dokonania wizji stanowi bezzasadne utrudnienie przygotowania oferty wykonawcom mającym siedzibę znacząco oddaloną od siedziby zamawiającego. To na zamawiającym spoczywa obowiązek przygotowania dokładnego i wyczerpującego opisu przedmiotu zamówienia, tak aby z dokumentacji powszechnie dostępnej wszyscy wykonawcy mogli czerpać dane niezbędne do przygotowania rzetelnej oferty, bez konieczności dokonywania przez wykonawców samodzielnego doprecyzowania przedmiotu zamówienia na podstawie informacji zdobytych podczas wizji lokalnej. Dokonanie wizji lokalnej może być obligatoryjne po podpisaniu umowy z wykonawcą.

4.1.3 Ustalenie terminów

Terminy odnoszące się do każdego etapu postępowania należy ustalić zgodnie z prawem krajowym, unijnym oraz w sposób umożliwiający ich dotrzymanie (dotyczy to zarówno skracania, jak i wydłużania terminów). Podczas ustalania terminów należy wziąć pod uwagę złożoność postępowania, charakter i przedmiot zamówienia publicznego, a także dostępny personel zamawiającego⁵, jego zadania, umiejętności i doświadczenie.

4.1.4 Warunki udziału w postępowaniu

Warunki udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego należy określić w sposób proporcjonalny do przedmiotu zamówienia publicznego, przy czym nie mogą one zawężyć konkurencji poprzez ustanawianie wymagań przewyższających potrzeby niezbędne do osiągnięcia celów projektu i prowadzących do dyskryminacji wykonawców.

Od warunków udziału w postępowaniu należy odróżnić opis sposobu dokonywania oceny spełniania warunków. Warunki udziału w postępowaniu określone zostały przez ustawodawcę w sposób ogólny, mający zastosowanie do wszystkich zamówień publicznych. Tymczasem, każde postępowanie o zamówienie publiczne różni się od siebie choćby pod względem przedmiotu zamówienia, jego zakresu, wartości, stawianych wymagań, stopnia złożoności itd.

Dokonywanie opisu oceny spełniania warunków pomaga zamawiającemu w wyłonieniu wykonawców zdolnych do realizacji zamówienia, a tym samym ograniczeniu możliwości powstania sytuacji, w której wykonawca nie będzie w stanie wykonać zamówienia lub wykonać zamówienia z należytą starannością. Opis oceny spełniania warunków służy również wykonawcom w dokonywaniu oceny prawidłowości czynności zamawiającego związanych z oceną spełniania warunków. Opis oceny

---

⁵ Jako „zamawiającego” należy rozumieć beneficjenta (wnioskodawcę) lub podmiot, który przeprowadza postępowanie o zamówienie publiczne z upoważnienia beneficjenta

spełniania warunków stanowi bowiem dla zamawiającego wiążące przesłanki, jakimi jest obowiązany kierować się przy dokonywaniu takiej oceny.

Sposób dokonywania opisu

Stosownie do art. 22 ust. 4 ustawy opis sposobu dokonania oceny spełniania warunków powinien być związany z przedmiotem zamówienia i proporcjonalny do przedmiotu zamówienia. Przepis ten wskazuje zalecenie postępowania przez zamawiającego przy dokonywaniu opisu, które przede wszystkim ma zapewnić realizację podstawowych zasad tej ustawy, tj. uczciwej konkurencji i równego traktowania (art. 7 ust. 1 ustawy PZP).

„Związany z przedmiotem zamówienia” – opis warunków powinien być dokonywany przez pryzmat celu jakiemu ma on służyć a więc zapewnieniu wyboru wykonawcy, który daje rękojmię należytego wykonania przedmiotu udzielanego zamówienia. Nie można dokonywać zatem opisu warunków w sposób, który wykracza poza realizację tego celu. Przykładowo, za niedopuszczalne należy uznać badanie wiedzy wykonawcy, która w żaden sposób nie jest przydatna do realizacji przedmiotu zamówienia. Opis oceny spełniania warunków powinien być sformułowany w sposób obiektywy, podyktowany specyfiką zamówienia, jego zakresem i stopniem złożoności.

„Proporcjonalny do przedmiotu zamówienia” – opis powinien być adekwatny do osiągnięcia celu a więc wyboru wykonawcy dającego rękojmię należytego wykonania przedmiotu zamówienia. Dokonany przez zamawiającego opis powinien wskazywać, iż wykonawcy nie spełniający kryteriów podmiotowych nie dają rękojmi możliwości realizacji zamówienia publicznego. W jednym z wyroków Sąd Okręgowy w Warszawie stwierdził: „Narusza tę zasadę [zasadę uczciwej konkurencji] sam fakt rażąco nieadekwatnego dla wielkości przedmiotu zamówienia określenia wymaganego od oferentów rocznego pułapu przerobu, który eliminuje wszystkich niespełniających tego wymogu. Interes prawny w zmianie takiego zapisu ma każdy z oferentów, który poprzez ten warunek zostałby wykluczony z przetargu.”

Zamawiający nie jest zobowiązany do opisu wszystkich warunków określonych w art. 22 ust. 1 ustawy a jedynie tych, które uważa za niezbędne z punktu widzenia zapewnienia prawidłowości wykonania zamówienia publicznego.

Zaleca się, aby przed wszczęciem postępowania sprawdzić, czy określone warunki udziału w postępowaniu są:

- Jasne, precyzyjne i obiektywne, nie pozostawiają swobody w ocenie ich spełnienia. Nieprecyzyjność warunków godzi w zamawiającego, bowiem w takim przypadku każda, nawet obiektywna decyzja zamawiającego może być zakwestionowana.
- Niedyskryminujące i nieutrudniające uczciwej konkurencji oraz uzasadnione charakterystyką,

zakresem, jak również stopniem złożoności przedmiotu zamówienia.

- Określone w taki sposób, że dokumenty, których żądasz od wykonawców pozwalają dokonać oceny, czy warunki zostały spełnione.
- Mają na celu ustalenie zdolności określonego podmiotu do wykonania zamówienia i nie powodują nieuzasadnionego faworyzowania jednych, i tym samym dyskryminacji innych wykonawców.

4.1.5 Kryteria oceny ofert

Kryteria oceny ofert składanych w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego powinny zawierać wymagania związane z przedmiotem zamówienia publicznego, przy czym:

- a) kryteria te nie mogą zawęzać konkurencji poprzez ustanawianie wymagań przewyższających potrzeby niezbędne do osiągnięcia celów projektu i prowadzących do dyskryminacji wykonawców,
- b) kryteria te powinny, co do zasady, określać wymagania jakościowe dotyczące przedmiotu zamówienia publicznego.

Katalog kryteriów zawarty jest w przepisie art. 91 ust. 2 ustawy PZP, jest katalogiem otwartym, zaś kryteria w nim podane mają wyłącznie charakter przykładowy. Zamawiający nadal zachowuje swobodę w doborze kryteriów oceny ofert, których zastosowanie w okolicznościach określonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego umożliwi wybór optymalnej oferty pozwalającej na uzyskanie świadczenia odpowiadającego potrzebom zamawiającego. Stosowane kryteria powinny mieć charakter obiektywny i niedyskryminacyjny, jak też spełniać inne warunki określone w ustawie (por. np. wynikający z art. 91 ust. 3 ustawy PZP zakaz stosowania kryteriów dotyczących właściwości wykonawcy). Uwzględnienie w przykładowym katalogu kryteriów oceny ofert z art. 91 ust. 2 ustawy PZP nowych kryteriów, stanowi jedynie uzupełnienie tego katalogu i ma na celu zachęcenie zamawiających do dokonywania wyboru oferty najkorzystniejszej w oparciu o kryteria społeczne, środowiskowe i innowacyjne.

4.1.6 Wybór trybu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Zgodnie z art. 10 ust 1 ustawy PZP podstawowymi trybami udzielania zamówień publicznych są przetarg nieograniczony oraz przetarg ograniczony. Oznacza to, iż beneficjent udzielający zamówienia publicznego powinien stosować przede wszystkim te tryby. Korzystanie z innych trybów udzielania zamówień jest dozwolone tylko w przypadkach określonych enumeratywnie w ustawie PZP.

Pozaprzetargowe tryby udzielania zamówień stanowią wyjątki od obowiązku stosowania trybów podstawowych, dlatego przepisy normujące przypadki, w których można wybrać inne tryby, należy

interpretować ściśle. Wyjątkowa ostrożność powinna towarzyszyć wyborowi trybu udzielania zamówień nieprzewidującego publikacji ogłoszenia o zamówieniu (zamówienie z wolnej ręki, negocjacje bez ogłoszenia) z uwagi na szczególnie restrykcyjne podejście Komisji Europejskiej w tym zakresie.

Trybem wykluczającym jakąkolwiek konkurencyjność postępowania o udzielenie zamówienia jest tryb z wolnej ręki – zamawiający podejmuje negocjacje tylko z jednym wykonawcą i z nim zawiera umowę.

Orzecznictwo ETS:

Jedynymi sytuacjami, w których dopuszczalna jest procedura negocjacyjna bez ogłoszenia, której odpowiednikami w prawie krajowym są tryb negocjacji bez ogłoszenia oraz tryb zamówienia z wolnej ręki, są te wyraźnie wymienione w tekście dyrektyw. Ponieważ są to wyjątki od stosowania procedur bardziej konkurencyjnych (otwartej, ograniczonej) powinny być one interpretowane ściśle, a ciężar dowodu, że rzeczywiście zaszły okoliczności pozwalające na skorzystanie z tej procedury, spoczywa na zamawiającym.

ETS nr 199/85 Komisja przeciwko Republice Włoskiej

Zasady wynikające z orzecznictwa ETS dotyczące zamówień publicznych w postępowaniu z wolnej ręki:

- Jedynie w sytuacjach określonych w Dyrektywach dotyczących zamówień publicznych można zastosować procedurę negocjacyjną, oznacza to że lista przesłanek stanowi katalog zamknięty (C-328/92, C-57/94, C-385/02).
- Ciężar dowodu, że zachodzą przesłanki uzasadniające zastosowanie procedury z wolnej ręki spoczywa na podmiocie powołującym się na te okoliczności (C-199/85, C-394/02, C-385/02).
- Wszystkie przesłanki do zastosowania procedury z wolnej ręki mają charakter wyjątków od podstawowych zasad (C-57/94, C-385/02).
- Przyczyny techniczne mogą uzasadnić udzielenie zamówienia bez publikacji ogłoszenia, jeżeli jest tylko jeden określony wykonawca zdolny do zrealizowania danego zamówienia (C-20/01, C-394/02).
- Konieczność zachowania terminów przewidzianych przez inny organ państwowy lub uzyskanie zgody określonego organu, która jest normalnym elementem procedury, nie uzasadnia pilnej potrzeby udzielenia zamówienia bez publikacji ogłoszenia (C-318/94, C-394/02).
- Udzielenie zamówienia bez publikacji ogłoszenia z uwagi **na pilną potrzebę** jego zrealizowania **zależy od trzech kumulatywnie spełnionych warunków:**
  - wystąpienia nieprzewidzianego zdarzenia o charakterze wyjątkowo pilnym.
  - niedającego się pogodzić z terminami wymaganymi w ramach innych procedur, oraz

- istnienie związku przyczynowo – skutkowego pomiędzy tym zdarzeniem a wyjątkowo pilną potrzebą udzielenie zamówienia (C-107/92, C-318/94, C-126/03).
- Zamawiający nie może powoływać się na okoliczności, za wystąpienie których jest odpowiedzialny (C-385/02).

4.1.7 Nieuzasadnione ograniczenia konkurencji w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego

Podwykonawstwo

Zamawiający może zastrzec obowiązek osobistego wykonania zamówienia przez wykonawcę:

1. kluczowych części zamówienia na roboty budowlane lub usługi;
2. prac związanych z rozmieszczeniem i instalacją w ramach zamówienia na dostawy.

Powyższe zastrzeżenie nie jest skuteczne w zakresie, w jakim wykonawca powołuje się na zasoby innego podmiotu, na zasadach określonych w art. 26 ust. 2b, w celu wykazania spełnienia warunków, o których mowa w art. 22 ust.1.

Na gruncie prawa wspólnotowego realizacja zamówień publicznych za pośrednictwem podwykonawców jest generalnie dopuszczana, a więc ograniczenia w tym zakresie mogą mieć miejsce tylko w wyjątkowych sytuacjach. Tym samym, nieuzasadnione ograniczenie możliwości korzystania przez wykonawcę z podwykonawców stanowi naruszenie podstawowych zasad udzielania zamówień publicznych.

4.1.8 Odpowiedzialność za nienależyte wykonanie zamówienia publicznego

Za nienależyte wykonanie zamówienia publicznego, np. z tytułu opóźnień z winy wykonawcy, nieprawidłowej realizacji zamówienia publicznego, niekompletnego wykonania zamówienia publicznego (w tym np. nieprzestrzegania warunków gwarancji), stosuje się kary, które wskazane są w umowie zawieranej z wykonawcą. W razie niezastosowania kar należy pisemnie udokumentować przyczyny ich niezastosowania.

W sytuacji niewywiązania się przez wykonawcę z warunków umowy o zamówienie publiczne przy jednoczesnym niezastosowaniu kar umownych, IZ RPO WP, będąca stroną umowy o dofinansowanie projektu, może uznać część wydatków związanych z tym zamówieniem publicznym za niekwalifikowalne.

4.1.9 Zmiany w umowach z wykonawcami

Przesłanki dopuszczalności zmiany umowy w sprawie zamówienia publicznego zostały określone w art. 144 ust. 1 ustawy PZP. Stosownie do postanowienia tego przepisu zakazuje się istotnych zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, chyba że zamawiający przewidział możliwość dokonania takiej zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz określił warunki takiej zmiany. Tym samym ustawodawca przyjął w odniesieniu do umów w sprawach zamówień publicznych jako zasadę trwałość stosunku umownego nawiązanego w wyniku rozstrzygnięcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Powyższe stanowi ograniczenie obowiązującej w odniesieniu do umów cywilnoprawnych zasady swobody umów, wyrażonej w art. 353¹ k.c.

W świetle przywołanego przepisu art. 144 ust. 1 ustawy PZP zmiana umowy w sprawie zamówienia publicznego jest dopuszczalna w dwóch przypadkach. Po pierwsze, gdy zmiany umowy mają charakter nieistotny w stosunku do treści oferty. Po drugie, gdy zamawiający przewidział możliwość dokonania takiej zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz określił warunki takiej zmiany.

1. Odnosząc się do pierwszego z wymienionych przypadków należy wskazać, iż ocena dopuszczalności zmiany umowy w sprawie zamówienia publicznego dokonywana jest w świetle treści oferty. Oferta w ujęciu cywilnoprawnym stanowi oświadczenie drugiej stronie woli zawarcia umowy, określające istotne postanowienia tej umowy (art. 66 § 1 k.c.). Kryterium „istotności zmian”, którym posługuje się art. 144 ust. 1 ustawy PZP, oznacza konieczność zbadania i porównania treści stosunku prawnego (umowy) uwzględniającego proponowane zmiany w stosunku do treści oferty wykonawcy. Jeżeli zatem wprowadzenie proponowanych zmian do umowy spowoduje, iż zobowiązanie wykonawcy będzie odbiegać istotnie od zobowiązania zawartego w ofercie, to wówczas należy uznać, iż takie zmiany są objęte zakazem wynikającym z art. 144 ust. 1 ustawy PZP.

Dokonując oceny, czy dana zmiana ma charakter istotny, należy mieć na uwadze wpływ takiej zmiany na warunki konkurencji w danym postępowaniu. Z istotną zmianą postanowień umowy w rozumieniu art. 144 ust. 1 ustawy PZP będziemy mieli zatem do czynienia w sytuacji, gdy wprowadzone zmiany powodują zmianę kręgu wykonawców, którzy mogliby się ubiegać o takie zamówienie lub którym takie zamówienie mogłoby być udzielone. Przyjęcie powyższego kierunku wykładni art. 144 ust. 1 ustawy PZP uzasadnia wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (wcześniej Europejski Trybunał Sprawiedliwości) z dnia 19 czerwca 2008 r. w sprawie C-454/06 Presstext Nachrichtenagentur, w którym TSUE wskazał, iż „zmiana zamówienia publicznego w czasie jego

trwania może zostać uznana za istotną, jeżeli wprowadza ona warunki, które gdyby zostały ujęte w ramach pierwotnej procedury udzielania zamówień, umożliwiłyby dopuszczenie innych oferentów niż ci, którzy brali udział w postępowaniu lub umożliwiłyby dopuszczenie innej oferty niż ta, która została pierwotnie dopuszczona. (...) Podobnie zmiana zamówienia może zostać uznana za istotną, jeśli modyfikuje ona równowagę ekonomiczną umowy na korzyść usługodawcy w sposób nieprzewidziany w warunkach pierwotnego zamówienia.”.

Dokonując oceny istotności zmiany umowy należy w każdym przypadku uwzględnić konieczność zachowania podstawowych zasad procedur udzielania zamówień publicznych, tj. zasady uczciwej konkurencji, zasady równego traktowania wykonawców, a także zasady przejrzystości.

Zmiana umowy wywołana przyczynami zewnętrznymi, które w sposób obiektywny uzasadniają potrzebę tej zmiany, niepowodująca zachwiania równowagi ekonomicznej pomiędzy wykonawcą a zamawiającym, która nie prowadzi również do zachwiania pozycji konkurencyjnej wykonawcy w stosunku do innych wykonawców biorących udział w postępowaniu, jak też nie prowadzi do zmiany kręgu wykonawców zdolnych do wykonania zamówienia lub zainteresowanych udziałem w postępowaniu, może być uznana za zmianę nieistotną (wyrok z dnia 19 czerwca 2008 r. w sprawie C-454/06). Dotyczyć to będzie w szczególności przypadków, gdy przyczyny zmiany umowy odnoszą się w równym stopniu do wszystkich wykonawców biorących udział w postępowaniu lub potencjalnie zainteresowanych udziałem w postępowaniu, tj. wynikają z okoliczności niezależnych od osoby wykonawcy. Z takim przypadkiem mamy do czynienia w sytuacji, gdy zmiana umowy jest obiektywnie uzasadniona w odniesieniu do każdorazowego wykonawcy, z którym zawartoby umowę. Przy czym zakres i warunki takiej zmiany są niezależne od osoby wykonawcy, tj. zmiana umowy zostałaby dokonana z każdorazowym wykonawcą w takim samym zakresie i na tych samych zasadach.

Przy dokonywaniu powyższej kwalifikacji istotne znaczenie ma przy tym fakt, że potencjalna wiedza o wprowadzeniu zmian do umowy na etapie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego nie wpłynęłaby na krąg podmiotów ubiegających się o to zamówienie czy też na wynik postępowania.

2. Odnosząc się do drugiego przypadku dopuszczalności zmiany umowy w sprawie zamówienia publicznego wymienionego w art. 144 ust. 1 ustawy PZP należy wskazać, iż istotna zmiana umowy jest dopuszczalna, jeżeli są spełnione łącznie dwie przesłanki.

Po pierwsze, zamawiający przewidział możliwość dokonania takiej zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Po drugie, zamawiający określił warunki takiej zmiany.

4.2 Szczególne warunki realizacji zamówień publicznych udzielanych zgodnie z ustawą PZP

1. Do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego stosuje się podstawowe tryby udzielania zamówienia publicznego, tj. przetarg nieograniczony lub ograniczony⁶. W przypadku korzystania przy udzielaniu zamówień publicznych z trybu innego niż podstawowy, należy udowodnić spełnienie ustawowych przesłanek umożliwiających jego zastosowanie. Brak udowodnienia spełnienia warunków uzasadniających zastosowanie danego trybu może skutkować uznaniem wydatków w ramach zamówienia publicznego za niekwalifikowalne. Dla zapewnienia właściwej ścieżki audytu dokumenty uzasadniające wybór trybu są archiwizowane łącznie z dokumentacją dotyczącą danego zamówienia publicznego.
2. Okresy poszczególnych etapów postępowania mogą zostać skrócone (przyśpieszony tryb) w przypadku zamówień publicznych o wartościach równych lub przekraczających kwoty, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy PZP, jedynie w sytuacjach przewidzianych w prawie unijnym i krajowym, w tym w przypadku zaistnienia pilnej potrzeby udzielenia zamówienia publicznego. Pilna potrzeba nie może wynikać z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, które – działając z należytą starannością – był w stanie przewidzieć⁷. W przypadku powołania się na wystąpienie pilnej potrzeby udzielenia zamówienia publicznego, należy udokumentować zaistnienie tego faktu. Dokumentacja powinna zostać dołączona do protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.
3. Przed formalnym wszczęciem postępowania w trybie negocjacji bez ogłoszenia na podstawie art. 62 ust. 1 pkt 3 ustawy PZP, z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a lub b⁸ oraz z ust. 1 pkt 1a zapytania o cenę, w celu zagwarantowania wszystkim potencjalnym wykonawcom odpowiedniego poziomu upublicznienia informacji, należy opublikować informację o zamiarze udzielenia zamówienia publicznego, zwaną dalej: „informacją o zamówieniu publicznym”. Informacja o zamówieniu publicznym jest umieszczana na stronie internetowej zamawiającego, o ile posiada taką stronę, oraz w jego siedzibie, przy czym należy dążyć do dostosowania zakresu upublicznienia do znaczenia danego zamówienia publicznego dla potencjalnych wykonawców, w

---

⁶ W przypadku zamówień sektorowych dodatkowym dopuszczalnym trybem są (zgodnie z art. 134 pkt 1 ustawy PZP) negocjacje z ogłoszeniem.

⁷ Przykładowo, nie stanowi „pilnej potrzeby” konieczność terminowej realizacji poszczególnych zadań w projekcie w związku z tym, że zamawiający nie przewidział odpowiedniego czasu na przeprowadzenie procedury przetargowej lub nie przystąpił do jej wszczęcia z odpowiednim wyprzedzeniem. Nie uzasadniają także „pilnej potrzeby” opóźnienia we wcześniej prowadzonych zamówieniach publicznych. Zatem, stwierdzenie pilnej potrzeby udzielenia zamówienia publicznego możliwe jest jedynie w sytuacji, gdy zamawiający jest w stanie wykazać, iż działając z należytą starannością nie mógł przewidzieć zaistnienia określonych okoliczności.

⁸ Nie dotyczy zamówień publicznych, o których mowa w art. 67 ust. 3 pkt.1 ustawy PZP.

tym wykonawców z innych państw członkowskich. Informacja o zamówieniu publicznym zawiera w szczególności opis przedmiotu zamówienia publicznego, kryteria oceny ofert wstępnych, warunki udziału w postępowaniu oraz opis sposobu dokonywania ocen spełniania tych warunków, a także termin składania ofert wstępnych, który nie powinien być krótszy niż 7 dni kalendarzowych od dnia zamieszczenia ogłoszenia.

4. Tryb, o którym mowa w pkt 3, znajduje zastosowanie do wybranych ofert wstępnych, a w przypadku braku ofert wstępnych albo ich odrzucenia, w odniesieniu do wybranych wykonawców na rynku. W przypadku zamiaru skorzystania z trybu zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a lub b lub ust. 1 pkt 1a, w sytuacji kiedy w trakcie procedury opisanej w pkt 3 wpłynie więcej niż jedna oferta niepodlegająca odrzuceniu, nie zachodzą przesłanki do zastosowania ww. trybu.

5. W przypadkach, w których zastosowanie trybu niekonkurencyjnego niewymagającego publikacji zgodnie z ustawą PZP zostało:

- poprzedzone procedurą udzielenia zamówienia publicznego przeprowadzoną w trybie podstawowym, lub
- gdy wystąpiła pilna potrzeba, niewynikająca z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, której wcześniej nie można było przewidzieć,
- a także w przypadku zamówień dodatkowych,

publikowane jest ogłoszenie o zamiarze zawarcia umowy, o którym mowa w art. 62 ust. 2a oraz art. 66 ust. 2 ustawy PZP.

6. Przeprowadzając postępowanie o udzielenie zamówień publicznych na dostawy i usługi, należy uwzględnić rekomendacje wskazane poniżej:

- W trakcie przeprowadzania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego stosuje się wewnętrzne procedury beneficjenta dotyczące udzielania zamówień publicznych opracowane w postaci np. instrukcji wewnętrznych, regulaminów. Procedury te uwzględniają wszystkie etapy postępowania wraz ze wskazaniem poszczególnych czynności oraz stanowisk odpowiedzialnych za ich realizację. **Procedury wewnętrzne beneficjenta nie zastępują obowiązków wynikających z PZP i zasady konkurencyjności.**
- a) W odniesieniu do najbardziej ryzykownych postępowań⁹ zaleca się opracowanie szczegółowego planu prac, którego celem jest prawidłowa i sprawna realizacja zamówienia publicznego. Plan prac powinien zostać opracowany w początkowym stadium realizacji projektu przed przeprowadzeniem postępowań i powinien zawierać terminy dla każdego etapu, tj.:
- b) przygotowania dokumentacji dotyczącej zamówienia publicznego, w tym opracowania opisu przedmiotu zamówienia publicznego,
- c) wszczęcia procedury udzielenia zamówienia publicznego,

⁹ Ryzyko należy oceniać z uwzględnieniem np. następujących czynników: wartość zamówienia, terminy wynikające z harmonogramu projektu, dostępność potencjalnych wykonawców, wykonalność zamówienia, poziom skomplikowania przedmiotu zamówienia, kwestie logistyczne itp.

- d) przeprowadzenia procedury udzielenia zamówienia publicznego,
- e) zawarcia umowy,
- f) realizacji zamówienia publicznego,
- g) odbioru zamówienia udokumentowanego protokołami odbioru,
- h) weryfikacji faktur wystawionych przez wykonawcę.

Minimalny wymagany zakres planu prac zawiera informacje o procedurze udzielenia zamówienia publicznego, terminie rozpoczęcia i zakończenia każdego etapu/zadania wraz ze wskazaniem osób odpowiedzialnych za wykonanie danego zadania. W celu zapewnienia ścieżki audytu należy zarchiwizować plan prac wraz z dokumentacją projektu.

- Szacując wartość zamówienia publicznego należy bazować na aktualnych cenach na rynku zamawianych dóbr. W tym celu należy przeprowadzić rozeznanie rynku wśród co najmniej trzech potencjalnych wykonawców danego zamówienia publicznego¹⁰. W przypadku, gdy na rynku nie istnieje trzech potencjalnych wykonawców, należy przedstawić uzasadnienie wskazujące na obiektywne przesłanki potwierdzające ten fakt. Szacując wartość zamówienia publicznego można również opierać się na podobnych zamówieniach publicznych przeprowadzonych w terminie wskazanym w art. 35 ust. 1 ustawy PZP, jeśli ich wykonawcy zostali wybrani w procedurze konkurencyjnej. Dokumenty dotyczące sposobu oszacowania wartości zamówienia publicznego powinny zostać zarchiwizowane łącznie z dokumentacją tego zamówienia publicznego.
- Oszacowana wartość zamówienia publicznego powinna być ważna w chwili publikacji ogłoszenia o zamówieniu publicznym, zgodnie z art. 35 ustawy PZP. Jeżeli po ustaleniu wartości zamówienia publicznego nastąpi zmiana okoliczności mających wpływ na ustaloną już wartość zamówienia publicznego, przed wszczęciem postępowania należy dokonać ponownego oszacowania jego wartości. Sposób oszacowania wartości zamówienia publicznego powinien zostać udokumentowany.
- Należy zapewnić odpowiedni potencjał kadrowy wystarczający do wykonania przewidzianych zadań na każdym etapie realizacji zamówienia publicznego.
- Należy nadzorować sposób realizacji zamówienia publicznego i protokołować sposób jego odbioru. W tym celu zaleca się stosowanie procedur wewnętrznych, określających sposób realizacji i odbioru zamówienia publicznego, w tym odpowiedzialność oraz zadania i terminy po stronie beneficjenta oraz wzory dokumentów (w szczególności wzór protokołu odbioru przedmiotu zamówienia publicznego, który pozwala m.in. na sprawdzenie, czy wszystkie elementy zamówienia publicznego zostały zrealizowane zgodnie z postanowieniami umowy).

7. Zamówienia sektorowe – określa art. 132 ustawy PZP

Zamówienia sektorowe to zamówienia, w których możemy stwierdzić łączne spełnienie trzech warunków:

1. Zamawiającym są podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 i ich związki, zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 4, ustawy PZP;

¹⁰ Nie dotyczy zamówień publicznych powtarzających się okresowo, o których mowa w art. 34 ust. 1 ustawy Pzp.

2. Zamówienie jest udzielane w celu wykonywania jednego z następujących rodzajów działalności:
- poszukiwania, rozpoznawania lub wydobywania gazu ziemnego, ropy naftowej oraz jej naturalnych pochodnych, węgla brunatnego, węgla kamiennego i innych paliw stałych;
  - zarządzania lotniskami, portami morskimi lub śródlądowymi oraz ich udostępniania przewoźnikom powietrznym, morskim i śródlądowym;
  - tworzenia sieci przeznaczonych do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją, przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej, gazu lub ciepła lub dostarczania energii elektrycznej, gazu albo ciepła do takich sieci lub kierowania takimi sieciami;
  - tworzenia sieci przeznaczonych do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją lub dystrybucją wody pitnej lub dostarczania wody pitnej do takich sieci lub kierowania takimi sieciami;
  - obsługi sieci świadczących publiczne usługi w zakresie transportu kolejowego, tramwajowego, trolejbusowego, kolejną linową lub przy użyciu systemów automatycznych;
  - obsługi sieci świadczących publiczne usługi w zakresie transportu autobusowego;
  - świadczenia usług pocztowych.
3. Wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8.

Dla zamówień, których wartość zamówienia nie przekracza kwoty określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8. Zamawiający sektorowi stosują zasadę konkurencyjności.

Za naruszenia zasad zawierania umów współfinansowanych ze środków funduszy UE, do których stosuje się zasadę konkurencyjności ma zastosowanie tabela 3 zawierająca wskaźniki procentowe W%, stosowane dla obliczenia wysokości korekty finansowej.

4.3 Szczególne warunki realizacji zamówień publicznych udzielanych zgodnie z zasadą konkurencyjności

1. Zasady konkurencyjności nie stosuje się do¹¹:
- a) zamówień publicznych, których przedmiotem są dostawy i usługi określone w art. 4 ustawy PZP, z wyjątkiem dostaw i usług określonych w art. 4 pkt. 7 i 8 ustawy PZP, przy czym do dostaw i usług określonych w art. 4 pkt. 3 lit. i w zakresie zamówień publicznych, których przedmiotem jest nabycie innych praw do nieruchomości, w szczególności dzierżawy i najmu, nie stosuje się zasady konkurencyjności pod warunkiem braku powiązań, o których mowa w pkt 6;

---

¹¹ Wyłączenia, o których mowa w lit. a, należy rozumieć zgodnie z ustawą Pzp.

b) wydatków rozliczanych uproszczoną metodą, o których mowa w podrozdziale 6.6 i 8.6 „Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014 – 2020”.

2. Zasady konkurencyjności można nie stosować, gdy:

- a) możliwe jest udzielenie zamówienia publicznego na dostawy na szczególnie korzystnych warunkach w związku z likwidacją działalności innego podmiotu, postępowaniem egzekucyjnym albo upadłościowym;
- b) zamówienie publiczne na dostawy jest dokonywane na giełdzie towarowej w rozumieniu przepisów o giełdach towarowych, w tym na giełdzie towarowej innych państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego;
- c) zamówienie publiczne jest udzielane przez placówkę zagraniczną w rozumieniu przepisów o służbie zagranicznej, a jego wartość jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 PZP;
- d) zamówienie publiczne jest udzielane na potrzeby własne jednostki wojskowej w rozumieniu przepisów o zasadach użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej.

3. W celu spełnienia zasady konkurencyjności należy:

- a) upublicznić zapytanie ofertowe zgodnie z warunkami, o których mowa w pkt 5, przy czym zapytanie ofertowe zawiera co najmniej:
  - opis przedmiotu zamówienia publicznego, który nie powinien odnosić się do określonego wyrobu lub źródła lub znaków towarowych, patentów, rodzajów lub specyficznego pochodzenia, chyba, że takie odniesienie jest uzasadnione przedmiotem zamówienia publicznego i został określony zakres równoważności,
  - warunki udziału w postępowaniu oraz opis sposobu dokonywania oceny ich spełniania, a także kryteria oceny ofert, przy czym w zamówieniach publicznych o wartości poniżej kwoty określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust 8 ustawy PZP stawianie warunków udziału nie jest obowiązkowe,
  - informację o wagach punktowych lub procentowych przypisanych do poszczególnych kryteriów oceny oferty,
  - opis sposobu przyznawania punktacji za spełnienie danego kryterium oceny oferty,
  - termin składania ofert, przy czym termin na złożenie oferty wynosi nie mniej niż 7 dni kalendarzowych od daty ogłoszenia zapytania ofertowego w przypadku dostaw i usług, a 14 dni kalendarzowych od daty ogłoszenia zapytania ofertowego w przypadku robót budowlanych, z zastrzeżeniem pkt 5 lit. b. Termin 7 lub 14 dni kalendarzowych biegnie od dnia następnego po dniu upublicznienia zapytania ofertowego;

- informacje na temat zakresu wykluczenia, o którym mowa w pkt 6,
  - określenie warunków zmian umowy zawartej w wyniku przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, o ile przewiduje się możliwość zmiany takiej umowy;
- b) wybrać najkorzystniejszą spośród złożonych ofert¹² w oparciu o ustalone w zapytaniu ofertowym kryteria oceny; wybór oferty jest dokumentowany protokołem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.
4. Upublicznienie zapytania ofertowego oznacza wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w ramach projektu.
5. Upublicznienie zapytania ofertowego polega na:
- a) jego umieszczeniu na stronie internetowej wskazanej w komunikacie ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego umieszczonym na stronie internetowej ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, a do czasu uruchomienia tej strony internetowej – wysłaniu zapytania ofertowego do co najmniej trzech potencjalnych wykonawców, o ile na rynku istnieje trzech potencjalnych wykonawców danego zamówienia publicznego oraz upublicznieniu tego zapytania co najmniej na stronie internetowej beneficjenta, o ile posiada taką stronę,
- oraz
- b) w przypadku zamówień publicznych o wartości równej lub wyższej niż próg określony w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy PZP – dodatkowo jego umieszczeniu w Dzienniku Urzędowym UE w zakresie i terminach określonych w ustawie PZP dla zamówień publicznych o takiej wartości.
6. W celu uniknięcia konfliktu interesów, zamówienia publiczne, z wyjątkiem zamówień sektorowych, udzielane przez beneficjenta nie będącego podmiotem zobowiązanym do stosowania ustawy PZP zgodnie z art. 3 ustawy PZP nie mogą być udzielane podmiotom powiązanym z nim osobowo lub kapitałowo. Przez powiązania kapitałowe lub osobowe rozumie się wzajemne powiązania między beneficjentem lub osobami upoważnionymi do zaciągania zobowiązań w imieniu beneficjenta lub osobami wykonującymi w imieniu beneficjenta czynności związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem procedury wyboru wykonawcy a wykonawcą, polegające w szczególności na:
- a) uczestniczeniu w spółce jako wspólnik spółki cywilnej lub spółki osobowej,
- b) posiadaniu co najmniej 10 % udziałów lub akcji,
- c) pełnieniu funkcji członka organu nadzorczego lub zarządzającego, prokurenta, pełnomocnika,

---

¹² W przypadku, gdy zamawiający dopuszcza składanie ofert częściowych postępowanie może zakończyć się wyborem kilku wykonawców.

- d) pozostawaniu w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia lub w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli,
  - e) pozostawaniu z wykonawcą w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności tych osób.
7. Dla udokumentowania zawarcia umowy z wykonawcą i sporządzenia protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego konieczna jest forma pisemna.
8. Protokół postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, o którym mowa w pkt 4 lit. b, zawiera co najmniej:
- a) informację o sposobie upublicznienia zapytania ofertowego,
  - b) wykaz ofert, które wpłynęły w odpowiedzi na zapytanie ofertowe wraz ze wskazaniem daty wpłynięcia oferty do zamawiającego ,
  - c) informację o spełnieniu warunku, o którym mowa w pkt 6, przez wykonawców,
  - d) informację o spełnieniu warunków udziału w postępowaniu przez wykonawców, o ile takie warunki były stawiane,
  - e) informację o wagach punktowych lub procentowych przypisanych do poszczególnych kryteriów oceny i sposobie przyznawania punktacji poszczególnym wykonawcom za spełnienie danego kryterium,
  - f) wskazanie wybranej oferty wraz z uzasadnieniem wyboru,
  - g) datę sporządzenia protokołu i podpis zamawiającego,
  - h) następujące załączniki:
    - potwierdzenie udokumentowania publikacji zapytania na stronie internetowej, o której mowa w pkt 5 lit. a oraz b,
    - złożone oferty,
    - oświadczenie/oświadczenia o braku powiązań z wykonawcami, którzy złożyli oferty, podpisane przez beneficjenta lub osoby upoważnione do zaciągania zobowiązań w imieniu beneficjenta i osoby wykonujące w imieniu beneficjenta czynności związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem procedury wyboru wykonawcy, a także realizacją lub zmianami umowy zawartej z wykonawcą,
9. Informację o wyniku postępowania umieszcza się na stronie internetowej, o której mowa w pkt 5 lit a, a do czasu uruchomienia tej strony internetowej – informację o wyniku postępowania wysyła się do każdego wykonawcy, który złożył ofertę oraz umieszcza się na stronie internetowej, o ile beneficjent posiada taką stronę. Na wniosek wykonawcy, który złożył ofertę, istnieje obowiązek udostępnienia protokołu wnioskodawcy.

10. Po przeprowadzeniu procedury uregulowanej w niniejszej sekcji następuje podpisanie umowy z wykonawcą wybranym zgodnie z zasadą konkurencyjności. W przypadku, gdy wykonawca odstąpi od podpisania umowy z zamawiającym, możliwe jest podpisanie umowy z kolejnym wykonawcą, który w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego uzyskał kolejną najwyższą liczbę punktów.
11. W przypadku, gdy pomimo właściwego upublicznienia zapytania ofertowego:
- a) wpłynie tylko jedna ważna oferta – uznaje się zasadę konkurencyjności za spełnioną,
  - b) nie wpłynie żadna oferta – dopuszcza się zawarcie umowy z wykonawcą wybranym bez zachowania procedury, o której mowa w niniejszej sekcji, przy czym zawarcie umowy z podmiotem powiązanym, o którym mowa w pkt 6, jest dopuszczalne wyłącznie za zgodą IZ RPO WP/IP oraz na wniosek beneficjenta uzasadniający, że na rynku nie istnieje inny potencjalny wykonawca danego zamówienia publicznego.
12. Nie jest możliwe dokonywanie istotnych zmian postanowień zawartej umowy, o której mowa w pkt 10, w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, chyba że w zapytaniu ofertowym została przewidziana możliwość dokonania takiej zmiany oraz zostały określone warunki takiej zmiany.
13. Istnieje możliwość udzielenia zamówienia publicznego uzupełniającego wykonawcy wyłonionemu w trybie zasady konkurencyjności w wysokości nieprzekraczającej 50% wartości zamówienia publicznego określonej w umowie zawartej z wykonawcą, o ile to zamówienie publiczne dotyczy tego samego rodzaju dostaw, usług lub robót budowlanych oraz możliwość udzielenia takiego zamówienia publicznego została przewidziana w zapytaniu ofertowym oraz w umowie z wykonawcą. W takim przypadku nie jest konieczne ponowne stosowanie zasady konkurencyjności.
14. Istnieje możliwość udzielenia dotychczasowemu wykonawcy usług lub robót budowlanych zamówień publicznych dodatkowych, nieobjętych zamówieniem podstawowym i nieprzekraczających 50% wartości realizowanego zamówienia publicznego niezbędnych do jego prawidłowego wykonania, których wykonanie stało się konieczne na skutek sytuacji niemożliwej wcześniej do przewidzenia, jeżeli:
- a) z przyczyn technicznych lub gospodarczych oddzielenie zamówienia dodatkowego od zamówienia podstawowego wymagałoby poniesienia niewspółmiernie wysokich kosztów lub
  - b) wykonanie zamówienia podstawowego jest uzależnione od wykonania zamówienia dodatkowego.

W takim przypadku nie jest konieczne ponowne stosowanie zasady konkurencyjności.

5. Archiwizacja dokumentacji

Każdy wydatek poniesiony w ramach projektu musi zostać należycie udokumentowany, aby mógł być wydatkiem kwalifikowanym. Wobec powyższego beneficjent zobowiązany jest do przechowywania wszelkiej dokumentacji związanej z dofinansowanym projektem. Okres przechowywania dokumentów zostanie wskazany w umowie o dofinansowanie projektu. Dokumenty należy przechowywać w formie oryginałów oraz dodatkowo można je przechowywać w formie kopii potwierdzonych za zgodność z oryginałem. W przypadku wykorzystania przez beneficjenta dokumentów w postaci elektronicznej, takich jak zdjęcia cyfrowe, elektroniczne informacje ze stron internetowych www, zaleca się przechowywanie takich dokumentów na nośnikach danych np. CD/DVD, HDD.

6. Załączniki

Załącznik 1

Tabela 1 – Wskaźnik procentowy W%, stosowany dla obliczenia wysokości korekty finansowej dla zamówień publicznych, które są w całości objęte dyrektywą 2004/18/WE lub 2004/17/WE.

Tabela 2 – Wskaźnik procentowy W%, stosowany dla obliczenia wysokości korekty finansowej dla zamówień publicznych, które nie są objęte dyrektywą 2004/18/WE lub 2004/17/WE, lub są objęte nimi jedynie częściowo.

Załącznik 2

Tabela 3 – Wskaźnik procentowy W%, stosowany dla obliczenia wysokości korekty finansowej dla wydatków ponoszonych zgodnie z zasadą konkurencyjności.